

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ A ZÁKLADNÉ ZRUČNOSTI

Ľubica Gallová a Ivana Studená***

** Štátny Inštitút Odborného Vzdelávania** Centrum spoločenských a psychologických vied SAV,*

Európsky pilier sociálnych práv - zavedenie nových a účinnejších **práv** pre občanov (2017)*

1. Vzdelávanie, odborná príprava a celoživotné vzdelávanie

Každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a **celoživotné vzdelávanie**, aby si **udržiaval a získal zručnosti**, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce.

*) COM(2017)250

Zručnosti – Dáta

Eurostat - Dáta zo štatistík zameraných na zručnosti obsahujú indikátory z viacerých zdrojov dát ktoré sa zameriavajú na tematické oblasti:

Ponuka zručností (skills supply) existujúce zručnosti pracovnej sily

Dopyt po zručnostiach (skills demand): zručnosti po ktorých je dopyt na strane zamestnáavateľov

Rozvoj zručností (skills development): rozvoj zručností účasťou na vzdelávaní a odbornej príprave

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/skills>

Zručnosti – ako sa o nich niečo dozvieme

Ako sa meria/odhaduje úroveň zručností :

Nepriame meranie: napríklad zručnosti ktoré predpokladáme ako výstup účasti na formálnom vzdelávaní (vzdelanostný stupeň) alebo účasťou na vzdelávaní (aj neformálnom)

Priame meranie: priame hodnotenie zručností testami (napr. PISA, PIAAC)

Úrovne zručností na základe hodnotenia respondentov: ako sami respondenti hodnotia svoje úrovne zručností

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/ess> European Statistical System ESS

2016: zriadená „Technická skupina pre štatistiku v oblasti zručností a ľudského kapitálu“, ktorá vypracovala správu s návrhom plánu rozvoja zručností a štatistík v rámci EŠS, (Štatistické prístupy k meraniu zručností, DOI: 10.2785/652037)

Prístup ku rozvoju zručností a kompetencií - školstvo + efektívny systém vzdelávania dospelých

- 1. Prevažná časť príležitostí zlepšovať a udržiavať zručnosti dospelých je realizovaná v neformálnom vzdelávaní/učení sa (non formal learning)**
- 2. Dospelí s nízkou úrovňou vzdelania a/alebo zručností sa systematicky najmenej zúčastňujú na aktivitách učenia (LFS/AES)**
- 3. 2. Platí pre EÚ a svet ALE na Slovensku je účasť dospelých s nízkym stupňom vzdelania mimoriadne nízka**

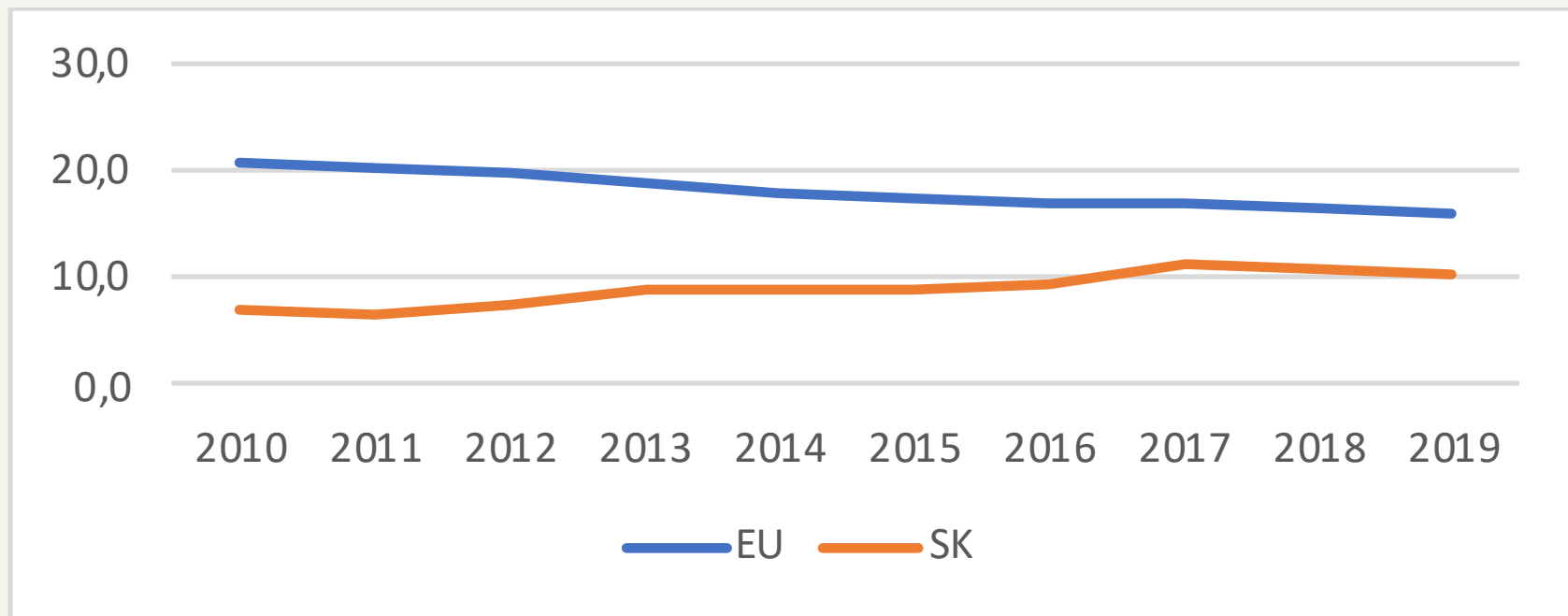
Zvýšená potreba vzdelávať ROVNOMERNEJŠIE celú populáciu

Znižovať rozdiely (a zvyšovať rovnosť) aj v príležitostiach vzdelávať a učiť sa

Matúšov efekt, ale rozdiely sú pre spoločnosť stratové (v zmysle ekonomického rastu- rovnosť v ČŽV/VD je spojená s vyšším rastom projekt ENLIVEN, Cabus et al 2019)

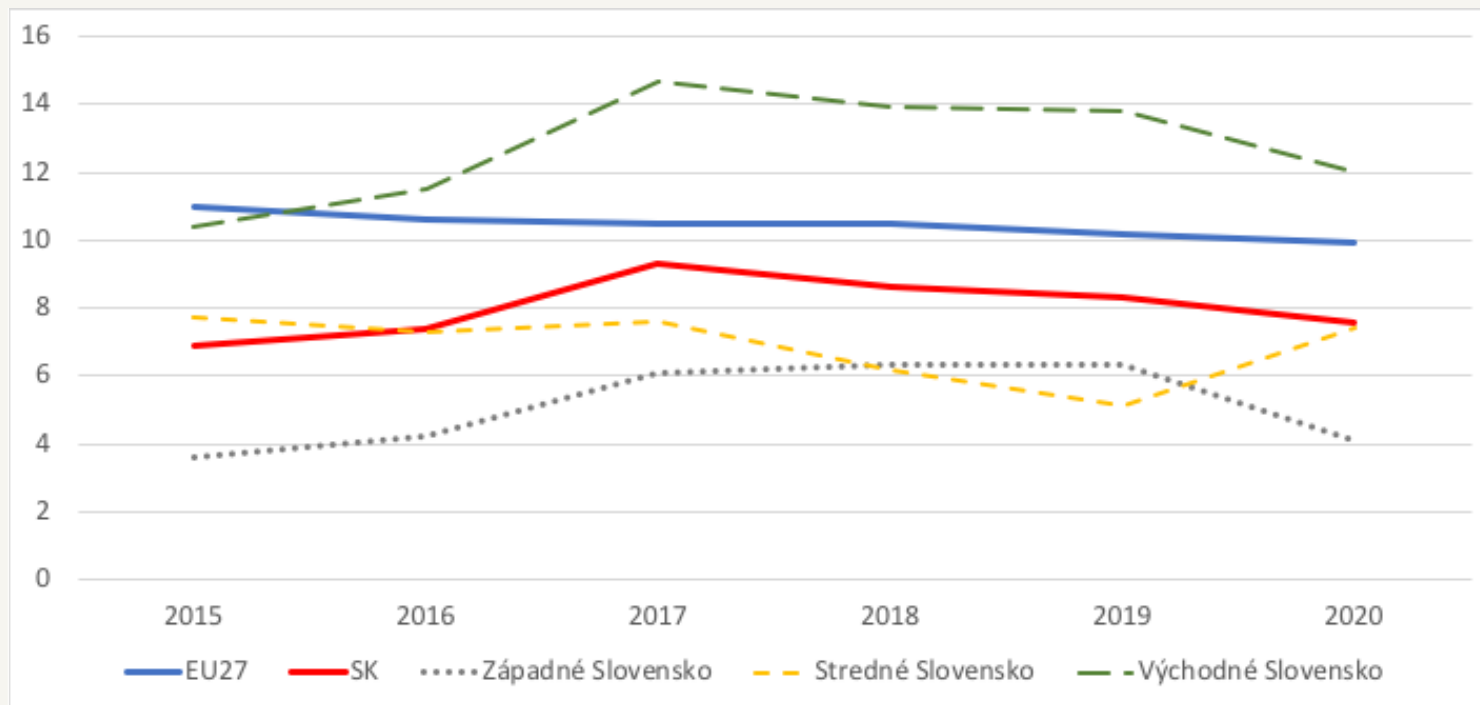
Základné zručnosti a osoby s nízkou úrovňou vzdelania a kvalifikácie - vzájomná previazanosť a potreba holistického prístupu (projekt BLUESS)

*Podiel 20 – 24-ročných dospelých s nízkou úrovňou vzdelania
(maximálne nižšie stredné vzdelanie [ISCED 0 – 2])*

Zdroj: autorka, na základe Eurostatu [edat_ifse_03]

Podiel osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou vo veku 18 až 24 rokov podľa regiónov NUTS2 (ZS a menej a nie sú vo vzdelávaní ani odbornej príprave)

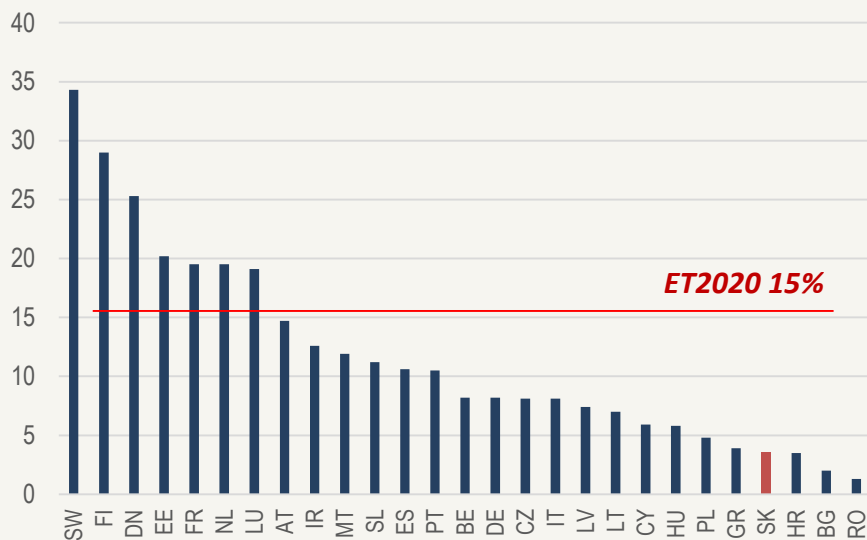

Zdroj: autorka, na základe Eurostatu [edat_lfse_16]

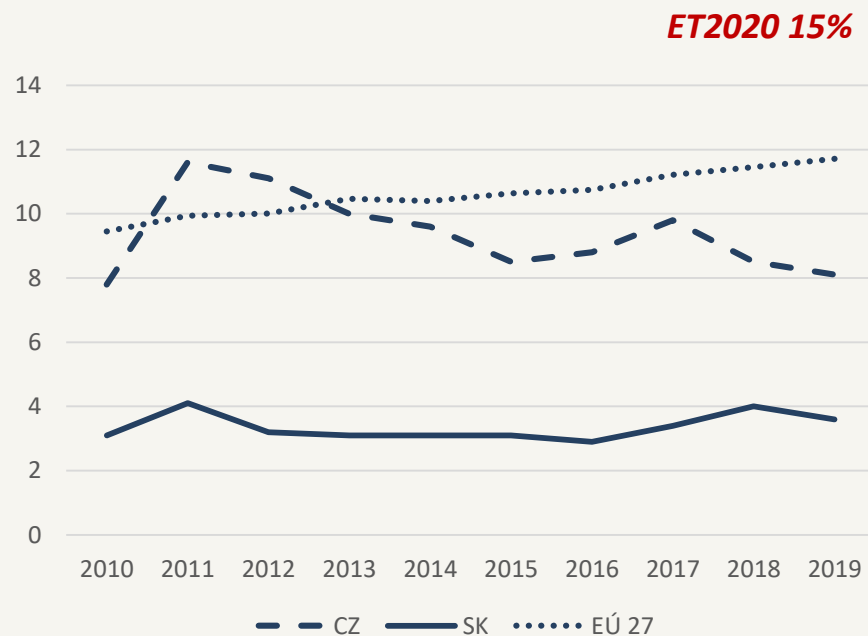
Účast' dospělých na vzdělávání 2019 Slovensko – EÚ – Česko

posledné 4 týdne, 25_64 rokov (Habodászová, Studená)*

*) Habodászová, Studená IFP Komentár, v príprave 2021

Zdroj: Eurostat, [trng_lfs_01]

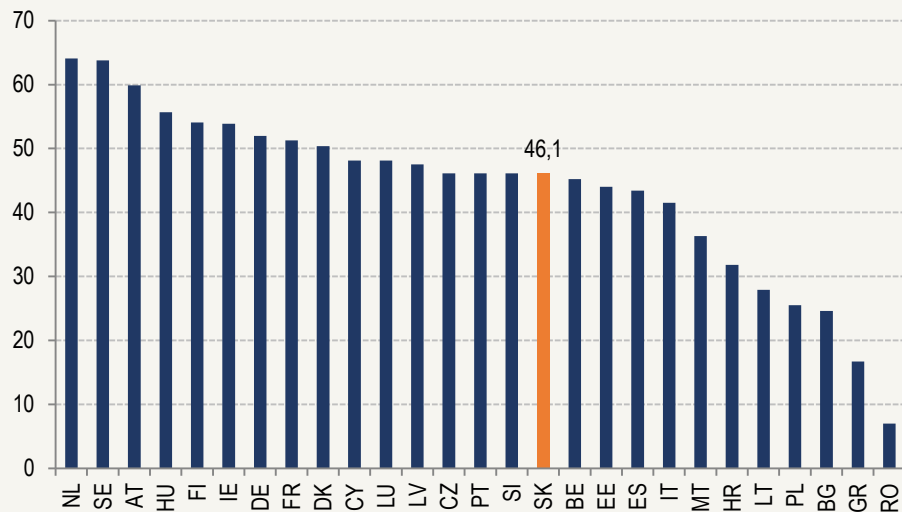
Zdroj: Eurostat, [trng_lfs_01]

Účasť dospelých na vzdelávaní 2016 Slovensko – EÚ – Česko

posledných 12 mesiacov, 25_64 rokov*

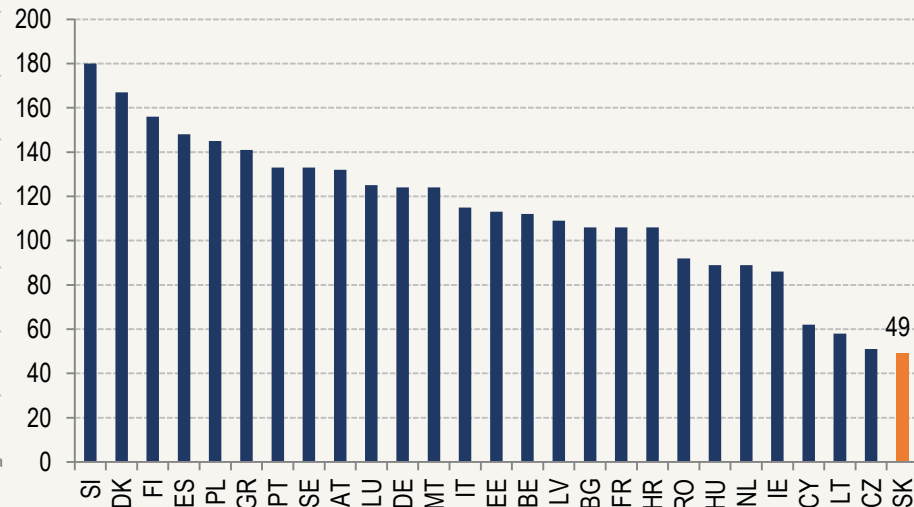
*) Habodászová, Studená IFP Komentár, v príprave 2021

Účasť na dospelých na vzdelávaní za posledných 12 mesiacov v %, 2016

Zdroj: Eurostat, [trng_aes_100]

Priemerný počet hodín vo vzdelávaní dospelých za posledných 12 mesiacov, 2016

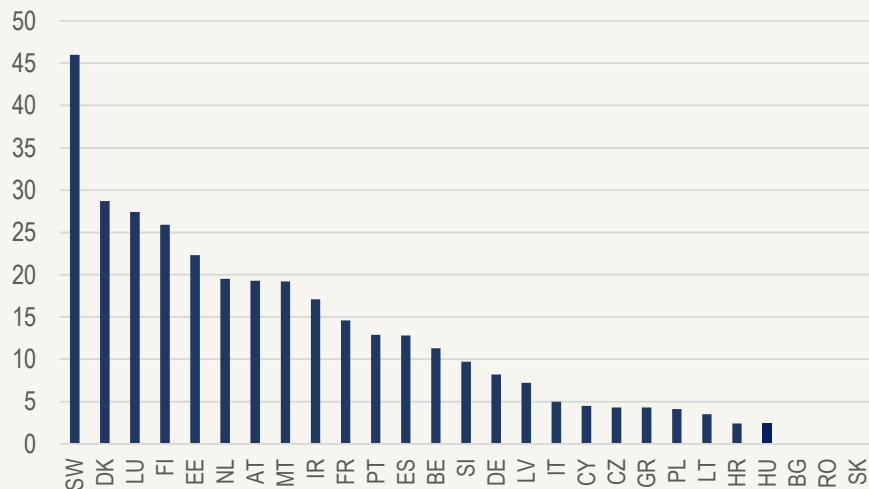

Zdroj: Eurostat, [trng_aes_151]

Účasť na vzdelávaní 2019: podľa veku a pozície na trhu práce

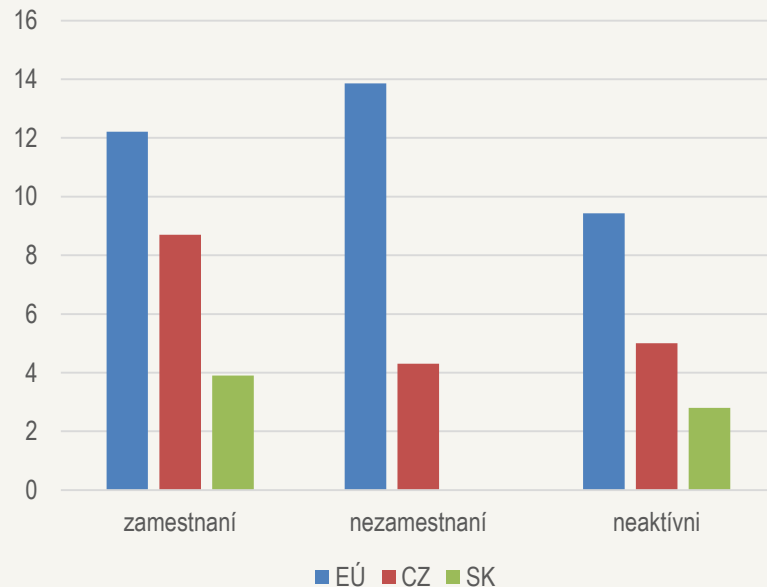
**) Habodászová, Studená IFP Komentár, v príprave 2021*

Účasť nezamestnaných na vzdelávaní dospelých za posledné 4 týždne v %, 2019

Zdroj: Eurostat, LFS, [trng_lfse_01]

Účasť dospelých na vzdelávaní v % podľa postavenia na trhu práce, 2019

Zdroj: Eurostat, LFS, [trng_lfse_02]

Podiel nezamestnaných účastníkov vo vzdelávaní dospelých bol príliš nízky a nespĺňa kritériá na štatistické zverejňovanie.

EKOSYSTÉM VZDELÁVANIA DOSPELÝCH

- Vlastné vzdelávacie activity (jazyky, kvalifikácia, vzdelanostný stupeň, umenie, šport)

- Kultúrne podujatia
- Prednášky, konferencie
- Festivaly

Poskytovatelia,
vzdelávacie
inštitúcie,
jazykové školy,
kultúrne
inštitúcie atď

POSKYTOVATELIA

Dospelý občan

Národný “system VD” -
podpora z verejných
prostriedkov
Verejné politiky (AOTP)
verejný sector pre svojich
zamestnancov povinnosť
pre zamestnávateľov

ŠTÁT
VEREJNÁ POLITIKA

REGIÓN

- PRACOVNÉ MIESTO: KLÚČOVE PRE prístup ku VD: zaúčanie v práci, (povinné) školenia, mentoring, shadowing

Adaptácia modelu Boeren (2017), Understanding adult LLL participations as a layered problem

Dobrá prax: Národná agentúra pre gramotnosť dospelých Írsko (NALA National Adult Literacy Agency)

NALA: zlepšovať vzdelávanie dospelých v gramotnostiach, matematickej gramotnosti a to zahŕňa aj oblasti finančnej gramotnosti a finančnej matematickej gramotnosti

Finančná gramotnosť: ...schopnosť robiť informované úsudky a efektívne rozhodnutia o používaní a manažovaní peňazí (NALA, 2012, p. 9).

Finančná gramotnosť zahŕňa základne zručnosti v matematikej a čitateľskej gramotnosti

Dobrá prax: Národná agentúra pre gramotnosť dospelých Írsko (NALA National Adult Literacy Agency)

Príklad z reportu NALA